

13.5.2019

Suomen ja Norjan rajaseutuyhteistyötä koskeva selvityshanke

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut Suomen ja Norjan rajaseutuyhteistyötä koskevan selvityshankkeen seuraavasti.

Toimikausi

Selvityshankkeen toimikausi on 15.5.2019 – 31.12.2019.

Tausta

Pohjois-Lapin kunnat ja saamelaiskäräjät ovat esittäneet huolensa siitä, miten alueen väestön palvelutarpeet voidaan myös tulevaisuudessa huomioida ja turvata yhdenvertaisesti toimintaympäristössä, jossa julkisen hallinnon ja sen palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen on kohdistunut ja kohdistuu jatkuvasti varsin merkittäviä muutos- ja uudistuspaineita erityisesti toiminnan taloudellisten reunaehtojen, organisaatorakenteiden, toimintaprosessien ja digitalisaation näkökulmasta. Erityistä huolta ilmenee saamenkielisten palvelujen saatavuudessa.

Alueen väestön, perinteisten elinkeinojen ja työvoiman liikkuvuuden kannalta asiaan vaikuttaa myös Suomen ja Norjan raja-alueen viranomaisyhteistyön toimivuus sekä julkisin varoin järjestettyjen palvelujen saatavuus raja-alueella kansalaisuudesta ja asuinmaasta riippumatta. Palvelujen saatavuuden osalta yhteistyön tarve kohdistuu erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ja koulutuspalvelujen käyttöön, sosiaaliturvaan, pelastustoimeen sekä työvoima- ja elinkeinoasioihin.

Asiasta on käyty alustavia keskusteluja alueen kuntien, saamelaiskäräjien ja asianomaisten ministeriöiden kanssa. Näissä keskusteluissa päädyttiin siihen, että valtiovarainministeriö asettaa Suomen ja Norjan rajaseutuyhteistyötä koskevan selvityshankkeen.

Tavoite

Tavoitteena on lisätä tietoa aiheista erityisesti Enontekiön, Ivalon, Sodankylän ja Utsjoen kunnan asukkaiden ja viranomaisyhteistyön sekä erityisesti saamenkielisten palvelujen näkökulmasta. Tavoitteena on tehdä toimenpide-ehdotuksia mahdollisten julkisten palvelujen käyttöön liittyvien ongelmien poistamiseksi ja näiden palvelujen kehittämiseksi.

Tarkoitus

Hankkeen tarkoituksena on selvittää sosiaali- ja terveydenhuollon, pelastustoimen ja opetustoimen viranomaisten yhteistyötä sekä näitä toimialoja koskevien palvelujen saatavuutta ja käytettävyyttä sekä työvoiman liikkuvuuden ja elinkeinotoiminnan toimintaedellytyksiä Suomen ja Norjan rajaseudulla

sekä tehdä tarvittaessa näitä koskevia toimenpide-ehdotuksia. Huomiota kiinnitetään saamenkielisten palvelujen järjestämistä ja saatavuutta koskeviin seikkoihin. Tarkoituksena on valmistella Suomen ja Norjan välillä rajat ylittävissä tilanteissa julkisten palvelujen saatavuuden ja käytettävyyden tilannekuva ja kehittämiskohteita.

Selvityksen tekemistä varten nimetään selvityshenkilö. Hänen työtään johtamaan ja ohjaamaan asetetaan ohjausryhmä, johon nimetään jäseniksi ministeriöiden, saamelaiskäräjien ja alueen kuntien edustajia.

Tehtävät

Selvityshankkeen tehtävänä on:

1. Selvittää millä edellytyksillä ja missä laajuudessa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat Suomen ja Norjan raja-alueella asuvien ja pitkäkestoisesti oleskelevien henkilöiden käytettävissä, mitä ongelmia ja muutostarpeita palveluiden käyttöön liittyy sekä tehdä tarvittavat toimenpide-ehdotukset sosiaali- ja terveyspalvelujen saavutettavuuden kehittämiseksi raja-alueella.
2. Selvittää Suomen ja Norjan pelastustoimesta vastaavien viranomaisten yhteistyötä raja-alueella ja tehdä tarvittavat toimenpide-ehdotukset yhteistyön kehittämiseksi.
3. Selvittää rajat ylittävän työvoiman liikkuvuuden ja elinkeinotoiminnan toimintaedellytysten mahdolliset rajoitteet ja esteet sekä tehdä tarvittavat toimenpide-ehdotukset työvoiman liikkuvuuden ja elinkeinotoiminnan (ml. saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon piiriin kuuluvat elinkeinot) kehittämiseksi.
4. Selvittää Suomen ja Norjan varhaiskasvatuksesta, opetuksesta ja koulutuksesta vastaavien viranomaisten yhteistyötä sekä varhaiskasvatuksen ja opetustoimen palvelujen (perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, ammattikorkeakouluopetus ja yliopisto-opetus) saatavuutta raja-alueella sekä tehdä tarvittavat toimenpide-ehdotukset yhteistyön ja palvelujen saatavuuden kehittämiseksi.
5. Selvittää millä keinoilla rajaseutualueen asukkaiden arjen yhteistyötä ja -toimintaa voidaan tehdä nykyistä sujuvammaksi alue- ja paikallistason yhteistyöllä.

Selvityshankkeen ulkopuolelle rajataan asiat, jotka koskevat saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitettuja saamelaiskäräjien vaaleja ja niiden järjestämiseen liittyviä asioita.

Organisointi

Selvityshenkilö

Selvityshenkilöksi nimetään apulaisprofessori, OTT Mirva Lohiniva-Kerkelä

Selvityshankkeen ohjausryhmä

Ohjausryhmän tehtävänä on johtaa ja ohjata selvityshanketta ja selvityshenkilön työtä.

ASETTAMISPÄÄTÖS

13.5.2019

Puheenjohtaja

Noora Heinonen, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Jäsenet

Pentti Lähteenoja, ylijohtaja, maa- ja metsätalousministeriö

Maija Iles, hallitussihteeri, oikeusministeriö

Janne Koivukoski, pelastusneuvos, sisäministeriö

varajäsen Pekka Tiainen, erityisasiantuntija

Juha Luomala, sosiaalineuvos, sosiaali- ja terveysministeriö

varajäsen Viveca Arrhenius, sosiaalineuvos

Laura Perheentupa, erityisasiantuntija, työ- ja elinkeinoministeriö

varajäsen Olli Sorainen, hallitusneuvos

Jari Rantapelkonen, kunnanjohtaja, Enontekiön kunta

varajäsen Leni Karisaari, hallintojohtaja

Toni K. Laine, kunnanjohtaja, Inarin kunta

varajäsen Mari Palolahti, hallintojohtaja

Hanna Riipi, Sodankylän kunta

varajäsen Kauko Nurmela

Vuokko Tieva-Niittyvuopio, kunnanjohtaja, Utsjoen kunta

varajäsen Heidi Eriksen, vastaava lääkäri

Jari Jokela, sairaanhoitopiirin johtaja, Lapin sairaanhoitopiiri

varajäsen Maarit Palomaa, hallintoylihoitaja

Tero Hyttinen, palvelujohtaja, Lapin TE-toimisto

varajäsen Tiina Keränen, johtaja

Magreta Sara, hallituksen jäsen, saamelaiskäräjät

varajäsen Tuomas Aslak Juuso, II varapuheenjohtaja

Paula Mikkola, pääsihteeri, Lapin liitto

Sihteeristö

Markku Mölläri, neuvotteleva virkamies, valtiovarainministeriö

Pia Ruotsala-Kangasniemi, hallintopäällikkö, saamelaiskäräjät

Sarita Kämäräinen, elinkeinosihteeri, saamelaiskäräjät

Tekninen sihteeri

Anne Honkanen-Ohvo, valtiovarainministeriö

Ohjausryhmän antamien tehtävien lisäksi sihteeristö ja tekninen sihteeri avustavat selvityshenkilöä.

Selvityshenkilö ja ohjausryhmä voivat työssään kuulla asiantuntijoita.

Työskentelyssä hyödynnetään mahdollisimman paljon työskentelyä sähköisin etäyhteyksin.

Julkisen hallinnon toimielinten kokoonpano

Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta (609/1986) 4 a § edellyttää, että nimitettävissä valmisteluelimissä tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Lain edellyttämästä sukupuolikiintiöstä voidaan poiketa vain erityisistä syistä.

ASETTAMISPÄÄTÖS

13.5.2019

Kustannukset

Selvityshenkilön työn korvaukset maksetaan erillisen toimeksiantosopimuksen mukaisesti valtion talousarvion momentilta 28.90.22 (Hallinto- ja palvelurakenteiden kehittäminen ja tukeminen).

Ohjausryhmän ja sihteeristön työstä ei makseta palkkiota.

Selvityshenkilön, ohjausryhmän ja sihteeristön selvitystyöhön liittyvät matkakulut korvataan valtion matkustussäännön mukaan lukuun ottamatta ohjausryhmän kokouksiin osallistuvien ministeriöiden edustajien matkakustannuksia pääkaupunkiseudulla.

Selvityshankkeen kustannukset maksetaan valtion talousarvion momentilta 28.90.22 (Hallinto- ja palvelurakenteiden kehittäminen ja tukeminen).

Alivaltiosihteeri

Päivi Nerg

Osastopäällikkö,
Ylijohtaja

Jani Pitkäniemi

Jakelu

Päätöksessä mainitut

Tiedoksi

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen
 Liikenne- ja viestintäministeriö
 Maa- ja metsätalousministeriö
 Oikeusministeriö
 Opetus- ja kulttuuriministeriö
 Sisäministeriö
 Sosiaali- ja terveysministeriö
 Työ- ja elinkeinoministeriö
 Ulkoministeriö
 Valtioneuvoston kanslia
 Valtiovarainministeriö
 Saamelaiskäräjät
 Enontekiön kunta
 Inarin kunta
 Sodankylän kunta
 Utsjoen kunta
 Lapin liitto
 Kansaneläkelaitos
 Lapin pelastuslaitos
 Lapin TE-toimisto
 Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
 Suomen Kuntaliitto